

2

KÎTHOOMO KÎA NDIINI YA GÎKÎRÎSTÛ

KÎRACI KÎA BIÎRÎ
Îbuku rîa mûrutwa

CRE
in Tharaka Language

— |

| —

— |

| —

KÎTHOOMO KÎA
NDIINI YA GÎÎKÎRÎSTÛ
ÎBUKU RÎA MÛRUTWA RÎA KÎRACI KÎA BIÎRÎ

Standard
2
Pupil's book

CRE
in Tharaka Language

Written by: Tharaka MTE Writers' panel
Compiled by: Tharaka MTE staff
Edited by: Joseph Mbijiwe & Patrick Kanampiu
Illustrated by: Mukabi Mati, Joseck Mutethia, Joseph
Mbijiwe & Mutura William.
Layout Assistant: Janet Sweet

First Edition, 2012
ISBN 9966-00-220-0

Published by
Bible Translation & Literacy (E.A.)
P.O. Box 44456 Nairobi, Kenya
© BTL, 2012

Funded by
ONEBOOK

PREFACE

This Standard 2 CRE Pupil's book is written in accordance with the Standard two Syllabus by the Kenya Institute of Education (KIE). The book is divided into 13 units. Each unit deals with a major topic. These 13 main topics that this book covers are: ***The Home Community, Our School Community, Our Environment, The Bible, Love and Care of Jesus, Prayer and Worship, Trust and Obedience, Helpfulness, The Pentecost, Christian virtues, Discipleship and Easter Festival.*** The topics are divided into sub-topics and the various topics are further sub-divided into lessons.

This book was written to help teachers in Tharaka lower primary schools in teaching Christian Religious Education using Kĩitharaka as a medium of instruction. This is in line with the requirement of the Ministry of Education that pupils in lower primary schools learn in the language of the catchment area.

This book and others in this series are culturally relevant to Tharaka children. They are not only written in Kĩitharaka but they also use examples familiar to Tharaka children.

This is the pupil's book. There is a teacher's guide that has instructions to the teacher on how to disseminate the contents of this pupil's book to the learners.

I would like to appreciate and acknowledge the contribution by various partners in developing this book and others in the Kĩitharaka series. Among these are the Tharaka MTE Writers Panel, comprising:

Education Officers - Mr. Joseph Mwenda, Mr. Alex Kanampiu, Mrs. Ann Kieria, Peter Mr. K. Muchiri and Mr. Onesmus Mitambo;

Primary School Teachers - Mr. Mũthengi Gaichu, Mr. Isaiah Gwatia, Mrs. Grace Ngoci, Mr. Isaiah Rubane, Mr. Gerald Murithi, Mr. Simon Kithiriki, Mr. Moses Kirimi, Mrs. Eunice Mayira, Ms. Tabitha Munda, Mrs. Esther Karauki, Mr. Ginson Miriti,

Mrs. Jennifer Makia, Mr. Delfino M. Mwaria, Mr. Zaverio M. Rugia and Mr. Stephen K. Murea;

BTL Tharaka staff, Tharaka South and Tharaka North District Education Officials, our funding partners, Bible Translation & Literacy (E.A.) and our other various partners.

I most sincerely thank all those who took part and gave all manner of support in the development of this book.

God bless you all,

Onesmus Kamwara

BTL Tharaka Project Leader

KÎMENYITHIA

Îbuku rîrî rîa Ndiini ya Gîikîrîstû rîa Kîraci Kîa biîrî rîandîkîitwe rîkîthiingatagîira sîrabasi ya Kîraci Kîa biîrî ya Kenya Institute of Education (KIE). Rîgaûkanîitue icuncî îkûmi na bithatû. Na wa kîra gîcuncî kîrî na kîthoomo gîakîo. Ithoomo bira birî îbukuuni rîrî i: *Îtûûra Rîa Mûcîi Wetû, Antû ba Cukuru, Bira bitûthiûrûkîrîte, Bibiria, Wendo na ûmenyeeri bwa Yiesû, Kûûyûrwa i Nkaatho, Kûromba na kûgonga Ngai, Wîîgîka na Wathîki, Gûtethanîiria, Ntugû ya Pentekosti, Magwega ma Ûkîrîstû, Ûrutwa, na Thigûnkû ya Gûkua na Kûriûka kwa Yiesû*. Ithoomo bibi ibigaûkanîitue biauma reconi inyiingî.

Îbuku rîrî rîandîkirwe rîa gûteetheeria aarimû ba iraci bia mwambiîrio bia cukuru cia Tharaka kûrutana bagîtûmagîra rwaria rwa Kîitharaka. Ûgu i kûriingana na watho bwa rwong'i rwa Kîthoomo atî aana ba iraci bia mwambiîrio babatîirue barutanwa na rwaria rûra rwaragua n'antû ba bantû agu cukuru îrî.

Îbuku rîrî na mara mangî marî mûbangooni ûyû ma Kîitharaka maandîkîitwe bûra mwana wa Tharaka aûmba kûmeerewa bwega mûno. Maandîkîitwe na rwaria rwa Kîitharaka na magîtûmagîra ngerekano cia mantû mara antû ba Tharaka bamenyanîritie namo.

Rîrî n'îbuku rîa mûrutwa. Kûrî na îbuku rîa mwarimû rîra rîrî na mataaro kîrî mwarimû ma kûmwonia bûra aûmba kûrutana mantû mara marî îbukuuni rîrî .

Ingûcookia nkaatho kîrî antû bara bateetheereetie kwandîka îbuku rîrî na Mabuku mara mangî ma mûbango ûyû wa Kîitharaka. Nabo i bo Gîkundi kîa aandîki ba Kîitharaka, nabo n'amwe na:

anene ba kîthoomo - Mr. Joseph Mwenda, Mr. Alex Kanampiu Mrs. Ann Kieria, Mr. Peter K. Muchiri na Mr. Onesmus Mitambo;

aarimû - Mr. Muthengi Gaichu, Mr. Isaiah Gwatia, Mrs. Grace Ngoci, Mr. Isaiah Rubane, Mr. Gerald Murithi, Mr. Simon Kithiriki, Mr. Moses Kirimi, Mrs. Eunice Mayira, Ms. Tabitha Munda, Mrs. Esther Karauki, Mr. Ginson Miriti, Mrs. Jennifer Makia na Mr. Delfino M. Mwaria, Mr. Zaverio M. Rugia na Mr. Stephen K. Murea;

aruti ngûgî ba BTL Tharaka, anene ba kîthoomo ndeeni ya dicitirîti ya Tharaka ya neegûrû na ya naiti, antû bara bateethagîiria na mbia, BTL na bangî baingî. Ingûcookeria antû bonthe bara bateetheereetie na njîra mwanya mwanya, wandikî bwa îbuku rîrî nkatho inyiingî mûno.

Ngai abûthaarime bwinthe,

Onesmus Kamwara

BTL Tharaka Project Leader

FOREWORD

For the last ten years Bible Translation and Literacy (BTL) has partnered with the Government of Kenya in implementing Mother Tongue Education (MTE) in schools among the Tharaka community.

This Standard 2 CRE pupil's book in Kĩĩtharaka was developed by teachers, education officials from the Tharaka programme area and BTL staff and Consultants. Earlier, before the production of the books in this series, BTL worked with the community whose language was previously unwritten to develop and produce a functionally and acceptable orthography (writing system).

It is my hope that this book will lay a strong foundation to enable Tharaka children to learn Christian Religious Education. It is my desire to see that these books will become a stepping stone to the greater success and performance in the children's future learning process. The use of Mother Tongue in teaching and learning in schools has proved to enable learners to easily take their first steps in learning how to read, write and acquire Christian values and virtues needed for their appropriate moral growth.

I believe that good quality learning is not only aimed at enabling the learners to be competent, productive and successful in their exams; but also at encouraging diversity and developing a generation of citizens who are proud of and well rooted in their cultural and traditional heritage.

I recognize and applaud the healthy partnerships that BTL has had with the Ministry of Education as represented by the Education Officials and the teachers. On behalf of BTL, I take this opportunity to thank all our partners for having tirelessly and selflessly contributed to the development, editing and production of this student book. I hope this contribution will go a long way to improve the quality of life through cultural and socio-economic development.

Rev. Peter Munguti
General Secretary,
Bible Translation and Literacy (BTL)
February 2012

MARA MARÎ KU

Gîcuncî kîa mbere: Îtûûra ria mûciî wetû.....	1
Gîcuncî kîa biîrî: Antû ba cukuru.	6
Gîcuncî kîa bithatû: Bira bitûthiûrûkîrîite.....	14
Gîcuncî kîa binna: Bibiria.....	16
Gîcuncî kîa bitaano: Wendo na ûmenyeeri bwa Yiesû	18
Gîcuncî kîa bithanthatû: Kûûyûrwa i nkaatho.....	23
Gîcuncî kîa mûgwanja: Kûromba na kûgonga Ngai	27
Gîcuncî kîa binaana: Gwîtigîka na wathîki.....	35
Gîcuncî gîa keenda: Gûteethanîiria.....	39
Gîcuncî gîa îkûmi: Ntugû ya Pentekosti.....	45
Gîcuncî gîa îkûmi na kîmwe: Magwega ma Ûkîrîstû	55
Gîcuncî gîa îkûmi na biîrî: Ûrutwa	62
Gîcuncî kîa îkûmi na bithatû: Thigûnkû ya gûkua na kûriûka kwa Yiesû	70

1

GÎCUNCÎ KÎA MBERE

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: Îtûûra ria mûciî wetû

A. Antû ba Mûciî

Kwambîiria

Ndeni ya kîraci kîa mbere i twathoomire twona atî aciaari, aruayia, arayia na atûmenyeerin'antû ba mûciî wetû.

Ba taata mwanake, ba taata mûkûrû, ba cûcûcû, ba baaba mûkûrû, ba baaba mwanake na aana bao, aana ba aruayia, na aana ba araayia bonthe n'antû ba mûciî. Antû baba i ba mûciî mûnene.

Antû baba bonthe baûmbîitwe i Ngai.

I tûbatîirue gûcookagîria Ngai nkaatho n'ûntû bwa antû ba mûciî mûnene.

Biûria

1. Andîka antû bataano ba mûciî mûnene.

1. _____

5. _____

2. _____

3. _____

4. _____

2. Abu i mûruagina wa _____. (baaba, taa)
3. Mûruagina ûra mûniini wa baaba i _____.
(baaba mûkûrû, baaba mwanake)

B. Antû ba rûrîyo rwetû

Antû ba rûrîyo rwetû i batûtethagia na njîra mwanya mwanya ta gûtûrugagîra irio, gûceetha naati, gûtûwira cukuru, gûtûgûrîra biewa na kinya gûtûwira kanicaani.

Naomi, Ruthu, na Opa

I tûthoomaga rûgono rwa mwekûrû eetagwa Naomi Bibiriani. Tûthoomaga Ruthu na Opa baarî antû ba rûrîyo rwa Naomi. Baagûrîitwe i nthaka cia Naomi. Kwogu baarî aka-ba-aana ba Naomi. Ruthu n'endeete Naomi mûno n'ûntû aarî maciaragwe. Aamûthingatire batûûra amwe.

Antû bakîegwa ûteethio mwanya mwanya

Biûria

1. Ruthu aarî mûk'wamwana wa _____. (Opa, Naomi)
2. Ruthu na Opa baarî ba rûrîyo rwa _____. (Naomi, Bibiria)

C. Atûûri

Mîciî yîîrî yankanîîtue i rwinci

Antû bara tûtûûranîrîite nabo betagwa atûûri.

Mûtegi na Karîmi bakaraga gîtîîni kîmwe kîraciini.
Nwa tuuge Mûtegi i mûtûûri wa Karîmi. Atûûri i beega.

Atûûri i bateethanagia na njîra inyiingî.

I barombanaga into, i beetîganaga rîra kûrî na
ûbatu, i barutanagîra wîra na kûrîîyanîra îgiita rîa
nyambura.

Atûûri beethagîrwa barî amwe maantûûni mwanya
mwanya. Atûûri betû i beega. I tûbatîîrue kwenda
na gûteethagia atûûri betû.

Atûûri bakîrîÿanîîra amwe kîathooni

2

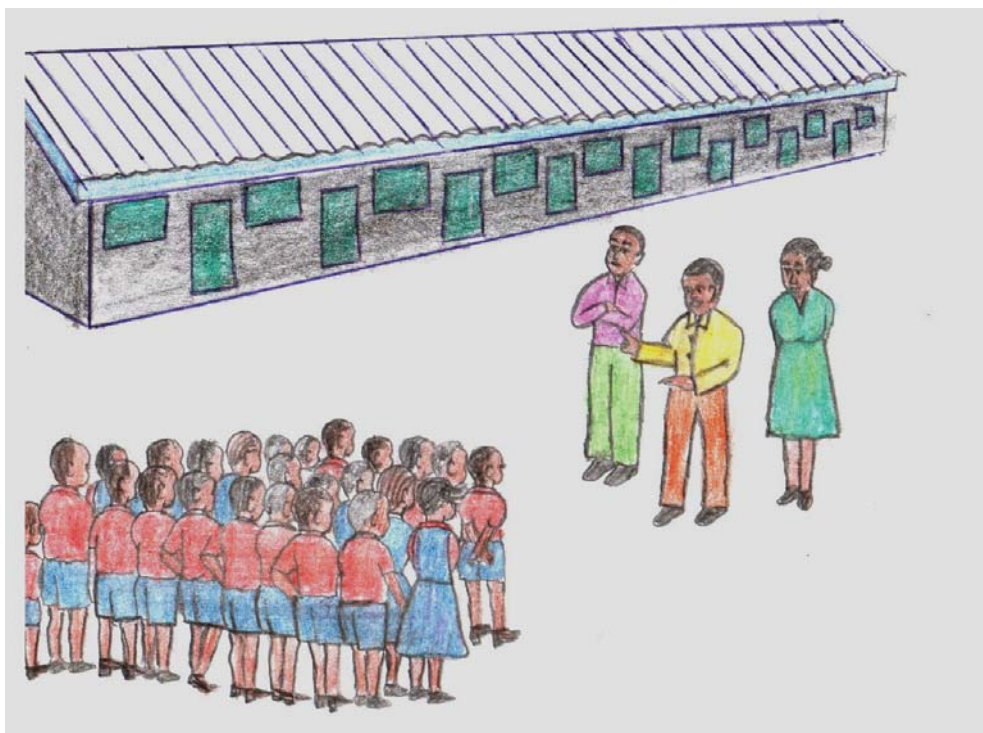
GÎCUNCÎ KÎA BIÎRÎ

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: **Antû ba Cukuru**

Kwambîiria

Ndeni ya cukuru kûrî na antû mwanya mwanya.

Antû baba i ta: aarimû, arutwa na aruti ngûgî ba cukuru.

a) Aarimû

Aarimû barî gîtûmi mûno ndeni ya cukuru.

I batûthoomithagia mantû mwanya mwanya ta:

kûthooma na kwandîka, nthoni imbega, kwathîka,
kûmenyanîira na ûtheru.

Yiesû kîrîstû aarî mwarimû ûmwega mûno.

N'aarutanaga antû kwathîkîra Ngai. Ngai n'akenaga
rîra tûkwenda, tûkwathîkîra na tûgatîiya aarimû.

Biûria

1. Andîka riîtwa rîa mwarimû waku.
2. Andîka mantû mathatû mara mwarimû
akûrutanaga.
 1. _____
 2. _____
 3. _____
3. Ngai n'akenaga rîra _____ aarimû.
(tûkûruma, tûkwathîkîra)

b) Arutwa ba cukuru îmwê

Cukuru yetû îrî arutwa baingî. Arutwa baba
bonthe i betû.

I tûrutaga ngûgî mwanya mwanya na arutwa bara
bangî ta:

- kûthekania
- kûroombana tûramu, mabuku, na nkima

Arutwa bakîthekania

- gûciata na gûcengia kîeni
- kûthambia iraci
- kûthooma.

Ngai n'akenaga rîra tûkûruta ngûgî tûrî na ngwatanîro.

c) **Bara bangî**

Kûrî na antû bangî ba cukuru ta mûcûbîri, mûrugi, karani, acciaari, kamîti na bara bacengagia na kûtheria kîeni.

Mûcûbîri wa cukuru arî mwîrîgaani

Ûntû bwa kûrûtha

Ina rwîmbo rwa nthî ya Kenya na gîswahili
gîcuncî kîa mbere gîonka.

Biûria

1. Andîka ngûgî itaano ira bûrûthaga bûrî na
arutwa bara bangî.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

2. Andîka antû bangî bathatû ba cukuru.

1. _____

2. _____

3. _____

d) Ngûgî cietû ta twana

Arutwa bakîruta ngûgi mwanya mwanya cukuru

Aana barî ngûgî mwanya mwanya ndeni ya
cukuru, mûciî, na Kanicaani ta: kûthekania amwe,
kwendana, gûtaa rûûyî, gûciata, kûthooma, kûrîithia,
kûromba, gûteethania, na kûmenyeera mîîrî yao.

I babatîrue kwathîka, gûtîyana na kûmenyeera into bia cukuru. Samueri aarî û mwathîku. Ngai n'akenire n'we. Ngai eendaga twathîka.

Ûntû bwa kûrûtha

Aebeco 6:1

"Aana, athîkagîraani aciaari benu ndeni ya mwathani. Ûgu ibu kwagîrîte."

Biûria

Andîka wîra ira aana babatîrue kûruta:

mûciî - 1. _____

2. _____

3. _____

cukuru - 1. _____

2. _____

3. _____

kanicaani - 1. _____

2. _____

3. _____

e) Mantû meega mara mathoomagwa cukuru

Ndeni ya cukuru tûthoomaga:

- kûthooma na kwandîka
- wega bwa muntû na kwenda cukuru
- gûtethania na gûkarania
- kwathîka
- kûmenyeera mîîrî yetû
- kûmenyeera into bietû
- kûroomba Ngai

Njuno 21:11b

Ngai ariuga, *muntû ûmûûme athoomaga kuumania na mantû mara arutanîîtwe.*

Biûria

Andîka mantû mataano meega mara ûthoomeete cukuru.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

3

GÎCUNCÎ KÎA BITHATÛ

**KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: Bira
bitûthiûrûkîrîite**

**A. Imera, tûnyamû, nyamû na nyoni ira
itûthiûrûkîrîite.**

Thooma: Kîambîria 1:11-12, 20-25; Caburî 50:10

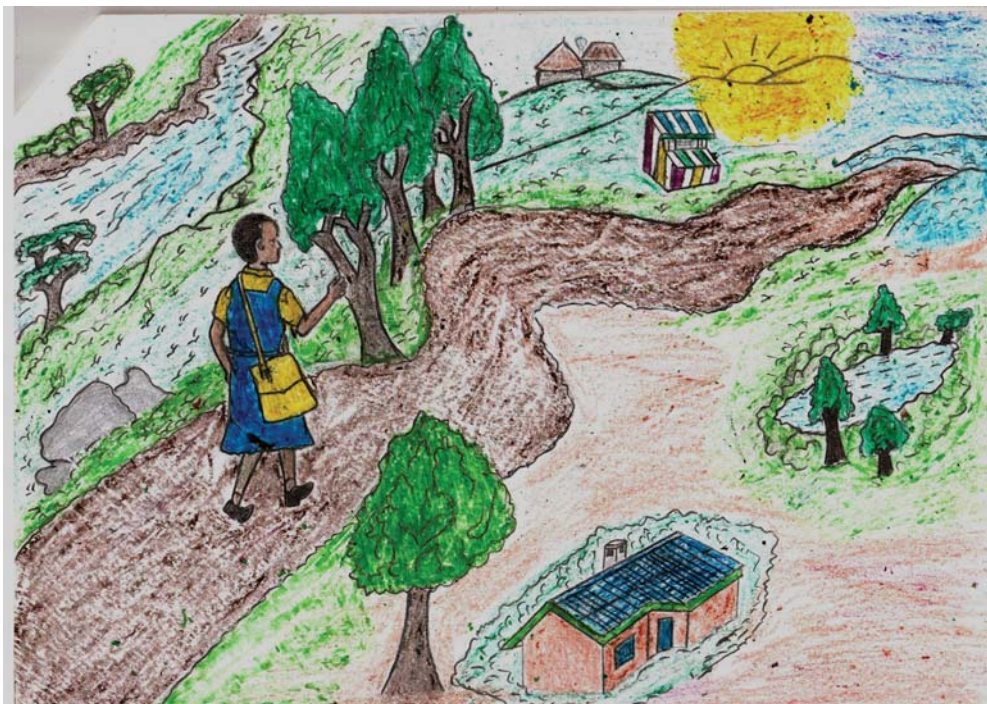
Kûrî na into biingî bira bitûthiûrûkîrîite ta:

- mîtî
- tûnyamû
- nyamû
- nyoni.

Ngai n'we aûmbire Nthîgûrû na into bionthe bira birîku. Aûmbire into bionthe n'ûntû bwa ûkumio na wega bwake. I bwega kûmenyeera into bira Ngai aûmbire.

Gweta mariîtwa ma mîtî, nyamû, nyoni na tûnyamû tûra kana bira bitûthiûrûkîrîite.

I bwega kwanda na kûmenyeera mîtî. Mîtî n'imîega na n'itûteethagia na njîra inyiingî mûno.

Into bira biûmbîitwe i Ngai

Biûria

1. Gweta matunda mara tûrîiyaga.
2. Twayithagua mareeria i _____. (njûkî, rwagî)
3. _____ i tweyaga ûkî.
4. Nyamû cionthe ciaûmbirwe i _____.
5. Nyoni i burûkaga na _____. (magûrû, mathabu)

4

GÎCUNCÎ KÎA BINNA

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: **Bibiria**

A. Mûbaangîre wa Bibiria

Kwambîria

Bibiria i kiugo kîa Ngai. Îgaanîtue icuncî bîrî:

1. kîrîkanîro gîikûrû
2. kîrîkanîro kîiyerû

Kîrîkanîro gîikûrû kîrî na mabuku 39. Mamwe ma mabuku mama i ta: Kîambîrîria, Kuuma, Gûtara, Aathûrani, Ruthu, Camweri, Caburî, Ayubu na Ndanieri.

Kîrîkanîro kîiyerû kîrî na mabuku 27. Mamwe ma mabuku mama i ta: Mathayo, Mariko, Ruka, Njoana, Njakubu, Njunda, Ngûgî na Arooma.

Mabuku monthe ma Bibiria i 66. Tûbatîrue kûthoomaga Bibiria îgiita rîonthe. Tûcokagîrie Ngai nkaatho n'ûntû bwa Bibiria.

Kûthooma Bibiria igûtweyaga mwîrîgîiro.

Biûria

1. Andîka mabuku mataano ma kîrîkanîro kîiyerû.

2. Bibiria îgaanitue icuncî _____.

3. Bibiria îrî na mabuku_____.

4. Andîka itûmi biîrî bia kûthooma Bibiria.

1. _____

2. _____

5. Ringa mbica ya Bibiria na ûgemie.

5

GÎCUNCÎ KÎA BITAANO

**KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: Wendo na
ûmenyeeri bwa Yiesû**

A. Gûkûngwîra gûciarwa wetû

Kwambîiria

Wa muntû arî ntugû yake îra aaciarirwe. Ntugû îno
yîiyaga rîmwe kwa mwanka. Wa muntû
n'akûngwagîira ntugû yake ya gûciarwa.

Ntugû îno yaakinya, i kûrugagwa, na tûgeeta
acoore betû tûkaina, tûkarîyanîra na tûkeeyana
biegwa.

Biûria

Gweta ntugû yakû ya gûciarwa.

1. Ûrûthaga ata ntugû yaku ya gûciarwa
yaakinya?
2. Ûrî na mîanka îgana?

B. Gûciarwa kwa Yiesû

Ruka 2:1-7; Icaaya 9:6-7

Yiesû n'aciarirwe ta twana tûra tûngî. Gûciarwa
kwa Yiesû i kwaroretue i kîroria Icaaya.

Yiesû aaciarîrwe Bethireemu.

Ng'ina eetagwa Maria na îthe eetagwa Njosebu.

Agûciarwa amamiirue rûkongorooni rûra ng'ombe
ciarîiyagîra.

Biûria

1. Yiesû aaciarîrwe _____.
2. _____ naroreetie gûciarwa kwa Yiesû.
3. Yiesû agûciarwa amamiirue _____.
4. Gina wa Yiesû eetagwa _____.
5. Îthe wa Yiesû eetagwa _____.

Kagenke Yiesû

C. Ageni bara baayire kwona Yiesû kîrîstû

Mathayo 2:1-12

Gûciarwa kwa Yiesû Kîrîstû i kwabangîitwe i Ngai.

Agûciarwa antû baûgî bathatû kuuma muumîiro wa riûa (ûrîo), i baayire kûmûgonga. Baumîite kûraaya batongorereetue i nthata.

Bakwona kaana (Yiesû) i baakanenkeere bieywa na bakagonga.

Antû bathatû baûgî bathiîte kwona Yiesû
batongorereetue i nthata

Biûria

1. Antû baûgî baatongorereetue i _____.
2. Antû baûgî baumîite rûteere rwa _____.
3. Antû baûgî baathiire kwona Yiesû baarî bagana? (2, 3, 4)

D. Bûra gûciarwa kwa Yiesû Kîrîstû gûkûngwagîrwa ntugûni ino

Ntugû ya gûciarwa kwa Yiesû Kîrîstû yîitagwa Kîrîcimaci.

Yîithagîrwa îrî tarîki 25 mweri wa îkûmi na îîrî kîra mwanka.

Eetîgîri baingî i bathiiyaga makanicaani gûkûngwîra na kûiririkana ntugû ya gûciarwa kwa Yiesû.

Antû i baruthaga thigûnkû bakariyanira. Bangî i banenkanagîra bieywa na bagateethia bara bakwenda ûtethio.

Gûkûngwîra gûciarwa kwa Yiesû

Biûria

1. Ntugû ya kirîcimaci yîiyaga tarîki _____ mweri
wa îkûmi na yîîrî. (12, 25, 20)
2. Ntugû îîî i tweyaga acoore betû b__egw__.
3. Ntugû ya thigûnkû _____.
(i tûkenaga, i tûthûûraga)
4. Ntugû ya gûciarwa waku i tarîki _____.

6

GÎCUNCÎ KÎA BITHANTHATÛ

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: Kûûyûrwa i nkaatho

A. Gûcookia nkaatho mûciî, cukuru na ntûûraani

Twana tûgîcookeria aciaari nkaatho

Antû mûciî i batûteethagia na njîra mwanya
mwanya ta gûtwaa irio, Nguo, gûtûthoomithia,
gûtûmenyeera na gûtwaa bieywa.

I tûbatîrue gûcookagîria aciaari betû nkaatho na
njîra ya kûthooma bwega, kûbaathîkîra,
kûbateethia na ngûgî mucîî, na kûbaroombagîra
Ngai nabo kenda bakena.

Yiesu n arutiire antû wîra îmbega mûno ta: kûbooria mîrimo, na kûbarera. Yiesû Kîristû n oririe aayie îkûmi. Ûmwe wenka n we aacokiirie nkaatho. I bwega gûcookagîria Ngai nkaatho magiita monthe.

Ûntû bwa kûrûtha

Uga îromba rîrî:

I ngûgûcookeria nkaatho Ngai n ûntû bwa into bira birî wetû mûciî. Nteethia kûbimenyeera mwathani. Amenî.

B. Gûcookia nkaatho cukuru

Kûrî na into biingî mûno biega ndeni ya cukuru yetû ta:

- aarimû bara batûthoomithagia,
- arutwa bara bangi tûthoomaga na gûceetha nabo,
- aruti ngûgî ba cukuru bara batheragia kîeni.

Cukuru kûrî na mabuku ma kûthooma na iraci biega bia kûthoomera. Tûri na ibaaû na kinya itî bia gûkarîra.

I tûgûcookeria Ngai nkaatho mûno n ûntû bwa gûtûneenkera into bionthe ndeni ya cukuru.

Njîra cia gûcookeria bara bangî nkaatho:

- kûbarombera
- kûrutanîria ngûgî amwe nabo
- kwathîkîra mawatho ma cukuru.
- kûbeera i bwega rîra bagûteethia.

Ûntû bwa kûrûtha

Inaani karwîmbo ga gûcookia nkaatho:

“I bwega, i bwega, i bwega Mwathani.”

C. Gûcookia nkaatho ntûraani

Kûrî na ngûgî mwanya mwanya cia gûcookia nkaatho ntûraani ta:-

- kûbaroombera Ngai
- kûbateethia kûruta ngûgî
- gûteethia bara bakûrû, aayie na nkîa.

Mûyumbî agîcookeria antû nkaatho n'ûntû bwa
kûmûthuura

Muntû arûthîrwa bwega abatîrue gûcookia
nkaatho.

Ngai n'akenaga twacookia nkaatho ntûraani.

I bwega kûgwatanagîra na antû bara bangî îgiita
rîa nyambura.

GÎCUNCÎ KÎA MÛGWANJA

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: Kûromba na kûgonga Ngai

A. Njîra mwanya mwanya cia kûgonga Ngai.

Caburî 92:117; 1 Samweri 6:1-5

Kwambîiria

I tûbatîrue kûrombaga na kûgongaga Ngai
magiita monthe n'ûntû bwa bûra atûrûthagîra
mantû meega.

Tûgongaga Ngai na njîra ya kûmwinîra,
kûmûromba, kûmûgonga, na kûmûkumithia.

Tûkumithagia Ngai n'ûntû bwa mawega mara
atûrûthagîra.

Mûnene ndaudi ainîre Ngai na amûgonga
mwanka nguo ciake ciogoka.

Rwîmbo

Ndaudi ainîre Ngai nguo ciake ciogoka x 2
wa naani i nkûmwinîra nguo ciakwa ciogoke x 2

Ririkana:

1. Ngai n'akenaga rîra tûkûmûkumithia na kûgoyia na mwîrî.
2. Niigû nkainagîra Ngai nkîgoyagia.

Biûria

1. Ndaudi ainîre Ngai _____ ciogoka.
2. Tûgongaga Ngai na njîra ya _____,
_____, _____ na _____.
3. Rîra tûkûromba i tûcookagia nkaatho kîrî
_____.

B. Kûromba Ngai

Mariko 11:24; Mathayo 6:7-13; Aebeco 1:15-19

Kûromba i njîra ya kwaranîria na Ngai.

Twaranagîria na Ngai tûkîmûcokeria nkaatho na kûmwîra moobataru metû.

Ngai n'akenaga rîra tûkwaranîria n'we. Ngai n'eegagua na agacokia maromba metû.

Yiesû n'arutanire arutwa bake îromba rîa Mwathani.

Antû bakîromba kanicaani

Ririkana

1. Nkaarombagîra aciaari baakwa, cukuru yakwa, bara baayie na twana twa nkîa.
2. Ngacokagîria Ngai nkaatho n'ûntû bwa kwîgua na gûcookia maromba metû.
3. Nkaugaga îromba rîa Mwathani ntugû cionthe.

Iromba rîa mwathani

Baaba wetû ûra ûrî îgûrû, Riîtwo riaku
rîgongagwe.

Ûnene bwaku bûûye, Kwenda gwaku kûrûthagwe
gûkû nthîgûrû Ta bûra kûrûthagwa îgûrû.

Tweyage irio bia gûtûgana,

Tûrekagîre mabîtia metû,

Ta bûra turekagîra bara batûbîtagîria.

Ûtikaareke tûthûûngira magerioni,

Tûtuunyûkagie kuuma kîrî ûra mûthûûku,

N'ûntû ûnene, inya, na mwago i biaku tene na tene.

Amen !

Biûria

1. Kuromba i kwaranîria na _____.
2. Ngai n'egagua _____ metû.
3. _____ n'aarutanire arutwa bake îromba
rîa Mwathani.
4. _____ n'eegagua maromba metû.

C. Kwîrombera

Thooma Ruka 22:41; Apiripi 4:6

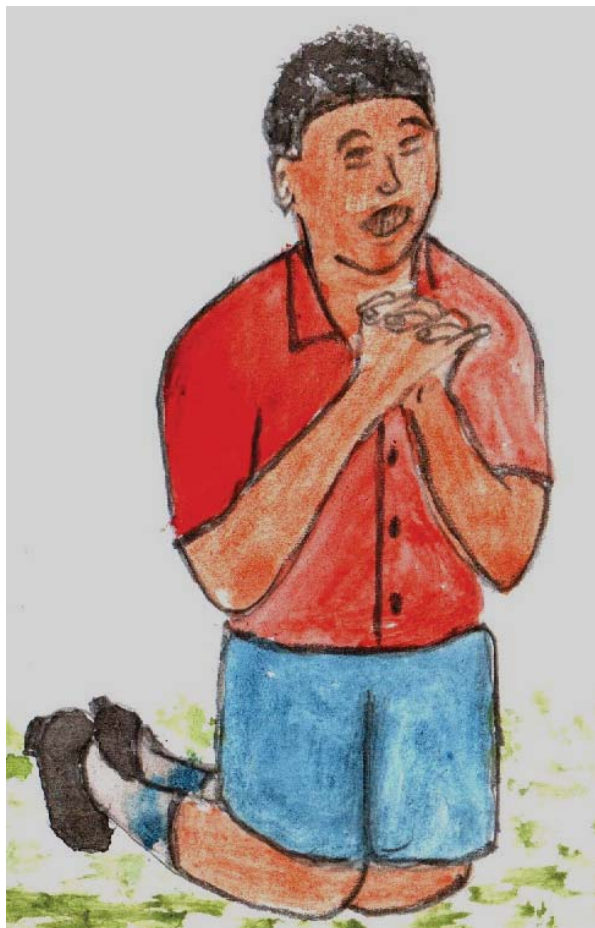
Rira tûrî na moobatu itwîraga Ngai n'we
n'atwingagîria na agatûneenkera bira tûkwenda.

Twaromba Ngai n'atûrekagîra meeyia metû na agatûrigîria kuumania na moothûûku.

I bwega muntû kwîrombera wengwa magiita kwa magiita. Tûbatîrue twîgua tûrî na wîtîgio.

Yiesû n'arombaga magiita monthe.
N'arombaga inya kuuma kîrî Ngai. Tûbatîrue twîraga Ngai mathîina metû na njîra ya maromba n'we agatwîigua.

Tûkare ta Yiesû bûra aarî wa kûrombaga.

Muntû akîrombera wengwa

Ririkana

1. Nkarombaga Ngai nkîmwĩranga moobatu maakwa.
2. Twĩgue tũrĩ na wĩĩtĩgio rĩra tũkũromba.

Biũria

1. Gweta magiita mathatũ ma kwĩrombera _____, _____ na _____.
2. Twaromba Ngai n'atũrekagĩra _____ metũ.
3. Yiesũ aarombaga Ngai amũneenkera _____.
4. Tũbatĩrue kũrombaga ta _____. (Yiesũ, Njoana)
5. Rĩra tũrĩ na thiina tũbatĩrue _____. (Kũrĩra, kũromba)

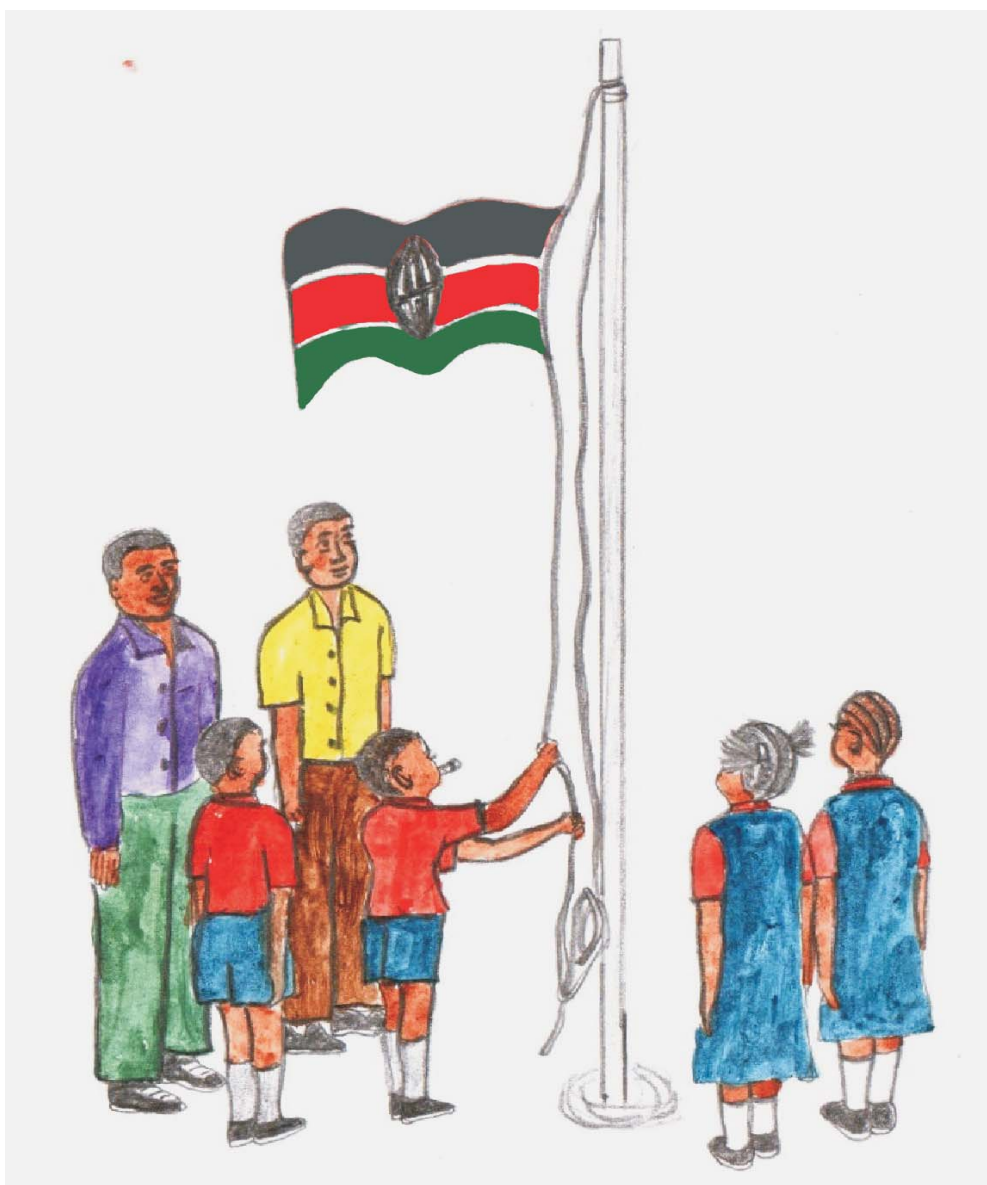
D. Kũroombera nthĩ yetũ

Thooma: Caburĩ 18:14 -18

Ngai n'atũneenkerete nthĩ yetũ ĩmbega ya Kenya. Ngai n'endaga twenda nthĩgũrũ yetũ ta bũra wee amĩendeete. Rĩra tũkũromba, i bwega kũrombera nthĩgũrũ yetũ na anene betũ.

Tũrĩ cukuru i twinaga rwĩmbo rwa nthĩ yetũ ya Kenya. Twinaga rwĩmbo rwa nthĩ yetũ ntugũ cia ncumatatũ na ncumaa.

Rwîmbo rûrû i ta maromba kîrî Ngai, tûkîrombera
nthî yetû thaayû, wendo, na ngwatanîro.

Aana na aarîmû barî rainiini rûkîîrî
bagîcuuria bendeera

Ririkana

- Nkainaga rwîmbo rwa nthî yetû ya Kenya.
- Ngai n'endaga tûrombagîra nthî yetû ya Kenya.
- Andîka rwîmbo rwa nthî yetû ya Kenya.

Biûria

1. Nthî yetû yûûmbîitwe n'ûû?
2. Rwîmbo rwa nthî yetû ya Kenya rûrî na icuncî bigana?
3. Tûcuuragia bendeera ntugû ya _____ na _____.
4. Tûrombagîra nthî yetû thaayû, _____ na _____.

8

GÎCUNCÎ KÎA BINAANA

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: **Gwîtîgîka na kwathîka**

A. Wîtîgîka mûcîi

Kwambîiria

I tûbatîrue twîthîrwa tûrî eetîgua na aathîki kîrî Ngai, cukuru, na kîrî aciaari.

Aciaari na aana bao

Aciaari i kîegwa kuuma kîrî Ngai.

I batûrûthagîra mantû meega ta: gûtûmenyeera
gûtwendu gûtûnenkera irio, gûtûgûrîra nguo,

gûtûkaria gûtûrutana nthoni i mbega na njîra cia kûmenya Ngai.

Ngai n'akenaga rîra tûgwîtîgia aciaari betû.
Tûrombagîre aciaari betû rîonthé.

Biûria

1. Twîtîgagia aciaari betû i kî?
2. Andîka îromba ûgîcookagîria Ngai nkaatho n'ûntû bwa aciaari baku.

B. Wîtîgîa Ngai

Ngai n'amenyagîira into bira aûmbire na njîra ya kûbineenkere biakûrîa na rûuyî. N'eegagua maromba metû.

Tûtikaamake kinya twona thîîna. Mûrîmi n'êetîgagia Ngai n'we aurithagia mbura. Ngai n'we eeyanaga irio.

Kwoogu na mbura îkarega kuura, Ngai naiyî kîra tûkaarîa.

Anna n'êetîgîtie Ngai akamwaa kaana ga kaîyî akûmûromba.

Ngai n'amûcokerie maromba amûneenkera
kaana ga kaîyî getagwa Samweri.

Ngai n'eegagua maromba metû.

Biûria

1. Anna arombire Ngai _____.
2. Riîtwo rîako i _____.
3. Uga îromba rîrî:

"I bwega Ngai n'ûntû n'ûtwendeete na
ûgaturithîria mbura ya kûgana.

I nkeneete n'ûntû bwa gûgwîtîgia Ngai.
Ameni."

C. Wathîki Muciî

Kagwîra na Mûrîmi bagîketha nthoroko

Kagwîra na Mûrîmi i baathîkagîra aciaari bao.
Beerirwe bagakethe nthoroko baraûka rûkîrî
gacaitîrî mbere gina arîkia gûkama.

Tûtibatîrue tûkararia kana gûtogota twatûmwa n'aciaari. Ngai n'atwathîite twathîkagîre aciaari betû rîonthe.

Kwathîkîra aciaari i rîathana rîa mbere rîra rîrî na wîrane bwa kwongeerwa ntugû cia gûtûûra.

Ûntû bwa kûrûtha

Uga gacuncî gaka na kîongo:

Aebeco 6:1

“Aana athîkagîraani aciaari benu ndeni ya Mwathani.”

D. Kwathîkîra Ngai

I tûthoomire i tûbatîrue twathîkîra aciaari betû na njîra îra yaagîrîte.

Rîra tûkwathîkîra aciaari betû, Ngai n'atûthaarimaga.

Ngai n'eerire Îburaimû athaame athi nthî yîingî. Îburaimû n'athîkîre Ngai. Ngai n'akenaga rîra tûkûmwathîkîra. Îburaimû n'atharimirwe n'ûntû bwa kwathîka. Ngai agatûtharima n'ûntû bwa kwathîka.

Biûria

Îburaimû n'atharimirwe n'ûntû bwa _____
Ngai.

9

GÎCUNCÎ GÎA KEENDA

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: **Gûteethanîria**

A. Ûteethio bwa Yiesû mûranuuni taûni ya Kana

Yiesû agarûra rûûyî rwatwîka ndibei

Kwambĩria

Îgiita rîmwe i kwarî na mûranû û mûnene taûni yetagwa Kana nthîgûrûûni ya Garirii.

Wana Yiesû na gina i bathiire mûranûûni ûyû.
Kîatho kîrî gatîgatî, ndibei yaathira. Yiesû akûmenya ûgû, aagarûra rûûyî rwatwîka ndibei îrî mûrîo mûno.

Yiesû n'aarî kîao mûno i ntûma ateethirie antû.

I tûbatîrue gûteethagia bara bangî rîra barî na ûbatu kana thîina.

Biûria

1. Yiesû aagarûrire _____ rwatwika ndibei.
2. Mûranû ûyû waarî taûni yetagwa _____.

B. Gûteethia bara barî na moobatû

Muntû atakwona agwetwe mûtî i kaana

Njerû araumîite cukuru eethîra Ngoci nîraani
abîîîtie nîra. Njerû amûûria bûra aathîite.
Amwîra, "Nthîite mûcemanioni wa kamîî ya cukuru
ya Gacigongooni."

Njerû aagwata mûtî ûra Ngoci aarî nau n'ûntû
atoonaga amwira mwanka mwîrîgaani wa cukuru.

Njerû n'aarûthire bwega mûno. I bwega
gûteethia bara barî na ûbatu.

Yiesû n'areteerwe maamu, ûyû i muntû ûtaaragia kana eegua na matû. Yiesû amûriingithia matû, na rûrîme na amwooria, aambîiria kwaria na kwîgua.

Yiesû n'endaga tûteethia bara barî na moobatu.

Biûria

1. Yiesû ooriirie _____.
2. I tûbatîirue _____ antû bara barî na moobatu.

C. Gûteethia bara bangî

Kaana kaayie gagîteethua kamaami
rûteere rwa njîra

Mûtegi n'endeete cukuru mûno.

Ntugû îmwê n'athîte cukuru arî mwayie. Thaa
cia cukuru ikûthira amaama njîraani. Arutwa bara
bangî bakûmwithîra bamûkamata bamwira mûciî
wao.

I bwega gûteethia bara bangî.

Yiesû n'eere arutwa bake rûgono rwa muntû
waumîite Njerûcaremu athîte bwa Njeriko.

Aaturwa n'amba aatigwa amaami mûrwarû
njîraani agituumaga.

Antû baiîrî i bamûkûrûkire agu na bataamûteethia.

Muntû waarî ûmwega kuuma Camaria akûrûkîite
amwoona aarûngama agu amaami.

Aamûthambiirie maronda na amûkamata na
îng'ooi rîake amwira ûtîiriini imwe ya goro auga
amenyeerwe bwega.

Yiesû n'agûtwîira twende Ngai.

Twonanagia wendo bwetû kîrî Ngai na njîra ya
gûteethania twingwa.

Karûgono gaka karîtûrutana mûtûûri i muntû ûra
arî na ûbatu.

Biûria

Andîka nîra ithatû cia gûteethia antû bara barî
na ûbatu:

1. _____
2. _____
3. _____

10

GÎCUNCÎ GÎA ÎKÛMI

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: **Ntugû ya Pentekosti**

A. Kûmenya Yiesû Kîrîstû

Kwambîiria

I tûbatîirue kûmenya Yiesû Kîrîstû bwega n'ûntû i mwonokia wetû.

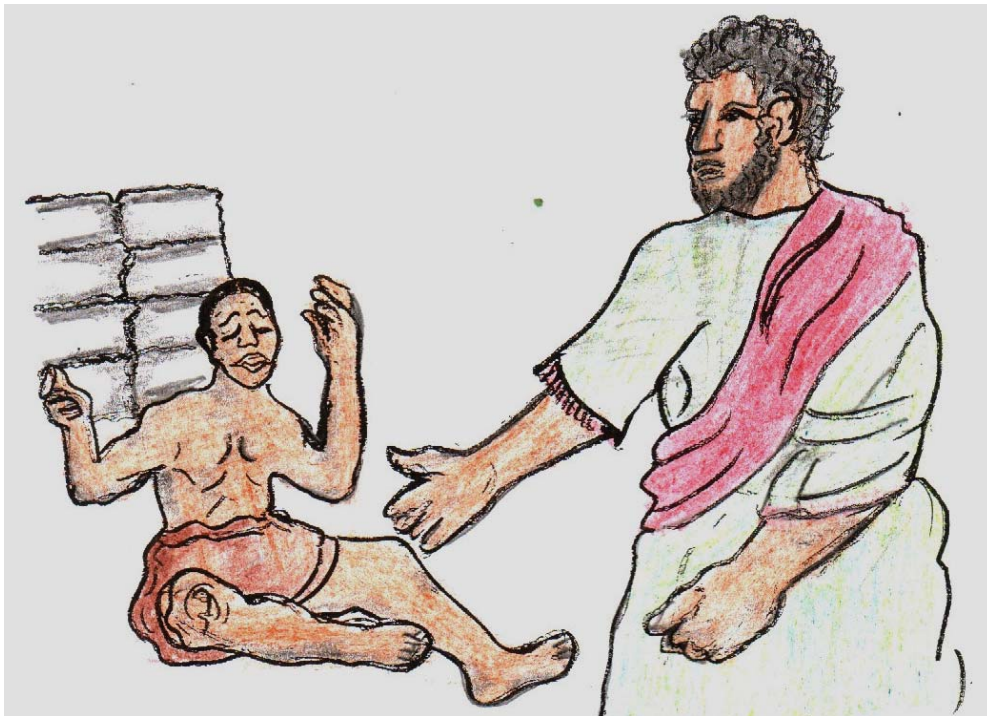
Thooma: Arooma 18:35-43; 18:26-31, 35-39

Yiesû Kîrîstû i mûcoore wetû na i kêwa kuuma kîrî Ngai.

Yiesû n'atûteethagia na njîra inyiingî mûno.

I bwega kûmenya na wîtîgia Yiesû. Tûmenyaga Yiesû na njîra ya wîtîgia na gûteethia bara bangi.

Kagiita Kamwe Yiesû na arutwa bake bagûkinya taûni ya Njeriko, n'ethîire ntûngi njîraani yamwîta na riîtwo rîake îkiugaga, "Yiesû mwana wa mûcîi wa Ndaundi, mbîgîirua kîao." Ntûngi înu n'yarî na wîtîgio kîrî Yiesû. Yiesû n'ooriirie ntûngi na yaatua kwona.

Yiesû akîoria ntûngi

Bûra nkaarûtha

1. Nkarombaga mbîtîgîtie Ngai.
2. Ngateethagia antû bara barî na thîina.

Biûria

1. Yiesû i mwana wa _____.
2. Yiesû n'oriirie _____. (gîpûra, ntûngi)
3. Ntûngi yendaga _____. (kworua, irio, mbia)
4. Yiesû aarî taûni yetagwa _____.
(Bethireemu, Njeeriko, Emmaûsi)

B. Wîtîgîria Yiesû Kîristû nkorooni cietû

Yiesû n'athiire gûntû kwingî agîtûmagîria antû ntheto cia Ngai, kworia aayie, kwîngata iruundu bithûûku, na akîreraga bara baarî na yûûra.

Antu baingi i bamûthingataga na kûmwîtigia.

I bwamwîtigîrie na kinya ntugû ino kûrî na mathîina maingî mûno.

Woonâ twetîgia Yiesû Kîristû mathîina mamu makathira. I bwega kwenda Yiesû nkorooni cietû.

Yiesû agîtûmîria kiugo kîa Ngai

Uga gîcuncî gîkî: Njoana 3:16

“N’ûntû bwa bûra Ngai eendire kîrîndî kîa nthîgûrû n’eeyanire mwana waake wa kîmoomwe, kaingo ûra akaamwîtîgia ataûra, îndî oone mwoyo wa tene na tene.”

Biûria

1. Yiesû n’engataga_____ bithûûku bikauma kîrî antû. (Ruuu, iruundu)
2. _____ n’endire kîrîndî kîa nthîgûrû.
3. I bwewga wîtîgia _____ nkorooni cietû.
4. Ngateethagia antû bara barî na _____.
5. Yiesû n’ariirie mantû ma ûnene bwa _____.

C. Rûgendo kûthi Emaûsi

Thooma: Ruka 24:13-35

Yiesû agûkua n’akarire nthikooni ntugû ithatû.

Akûriûka n’agwatire rûgendo rwake rwa kûthi Emaûsi.

Arî njîraani n’agwatagwatire arutwa bake baîrî ûmwe eetagwa Kiriopasi.

Bathiîte woogu i baaragia mantû ma gûkua na kûriûka kwa Yiesû îndî bataamûmenyaga.

Nyumaani i bacookire kûmûmenya.

Yiesû na arutwa bake baîrî bathiîte bwa Emaûsi

Biûria

1. Athiingati ba Yiesû betagwa _____.
(arutwa, akûrû)
2. N'arutwa bagana bara bathiîte Emaûsi?
3. Ûmwe wa arutwa baba eetagwa _____.
4. Yiesû na arutwa bathiîte _____.

D. Yiesû na Cakaayo

Thooma: Ruka 19:1-9

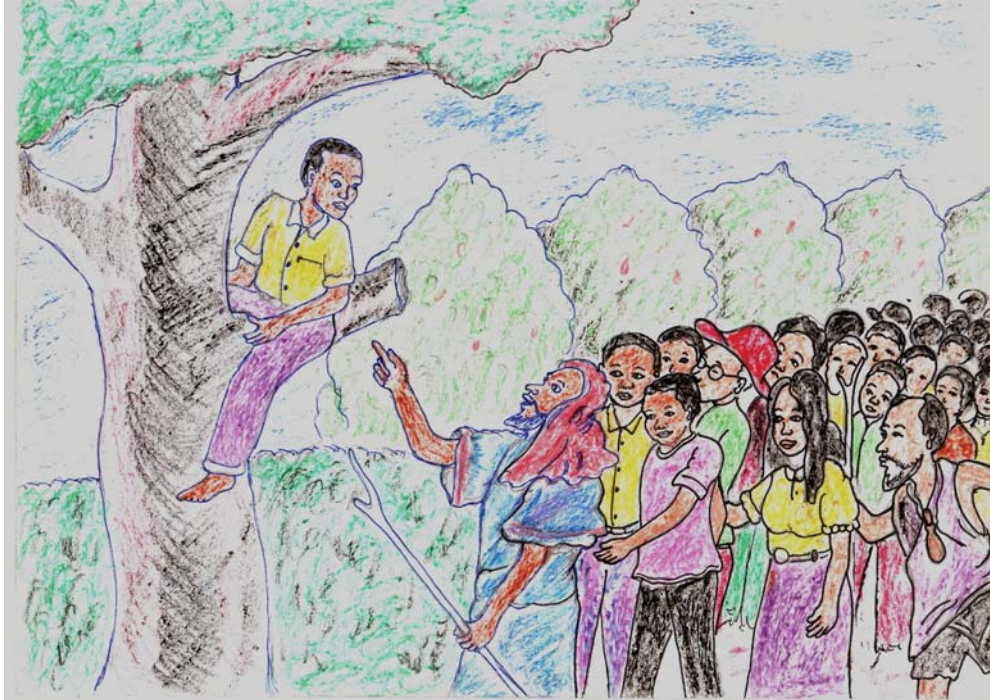
Cakaayo aarî mûrutithia wa ûgooti.

Na kaîrî aarî muntû ûmûkubî mûno.

Antû batamwendeete n'ûntû n'abatuunyaga into.

Ntugû imwe Yiesû n'akûrûkîrîite ntûraani yao.
Aathi na gûtwa mûkûyû kenda amwona n'ûntû
bwa bûra aarî ûmûkubi.

Yiesû agûkinya oogo amwîta amwîra,"Cakaayo
gûrûka na mpwî, îmunthî n'wa mwanka ntûike
mûgeni waku."

Yiesû oona Cakaayo arî mûkûyûni

Cakaayo aagûrûka baathi na Yiesû mûciî na baarîa irio. Cakaayo n'augire agacookia into bionthe bira atuunyîte antû na ateethie bara barî na thîîna.

I bwega wîtîgîra Yiesû nkorooni cietû.

Biûria

1. Cakaayo aarî mûrutithia wa_____.
2. Cakaayo aatwere mûkûyûûni kenda oona_____.
3. Yiesû aarî mûgeni wa _____.
4. N'ûgwe watwete mûkûyûûni? _____.
5. I bwega _____ antû bara bangî mabîtia mao. (gûtwîra, kûrekerera, kûririkana)

E. Arutwa wîtîgîra Yiesû Kîrîstû

Thooma: Njoana 1:43-49

Yiesû akûthi ntûûraani ya Gariiri, n'ethîre muntû wetagwa Piripû amwîra "nthîngata."

Na Piripû amûthiingata. Piripû n'we eeta Nathanieri bonthe bathingata Yiesû Kîrîstû.

Yiesû n'aarî na arutwa îkûmi na baîrî. Rîra Yiesû atwîta i bwega tûmûthingate. Tûbatîrue twîra bara bangî wega bwa Yiesû kenda nabo bamûthiingata.

Yiesû na arutwa bake îkumi na baîrî

Ririkana:

1. Yiesû i mwonokia wa kirîndî kîonthe.
1. Nkathingata Yiesû Kîrîstû.
2. Tûbatîrue tûrutana bara bangî kûthingata Yiesû.

Biûria

1. Bamwe ba arutwa baugaga Yiesû i Njoana mûbatithania bara bangî baugaga i _____.
(Muca, Elijah)
2. Piripû eetire _____ kîrî Yiesû.
3. Yiesû eethîre Piripû ntûûraani yetagwa ____.

4. Yiesû eetaga antû bara _____.
(akwenda, akûmenya)
5. Enderea aarî mûruagina wa _____.
(Simioni, Cebendii, Petûrû)

F. Antû bara bangî gwîtîgîra Yiesû Kîrîstû

Thooma: Njoana 6:1-2, 24

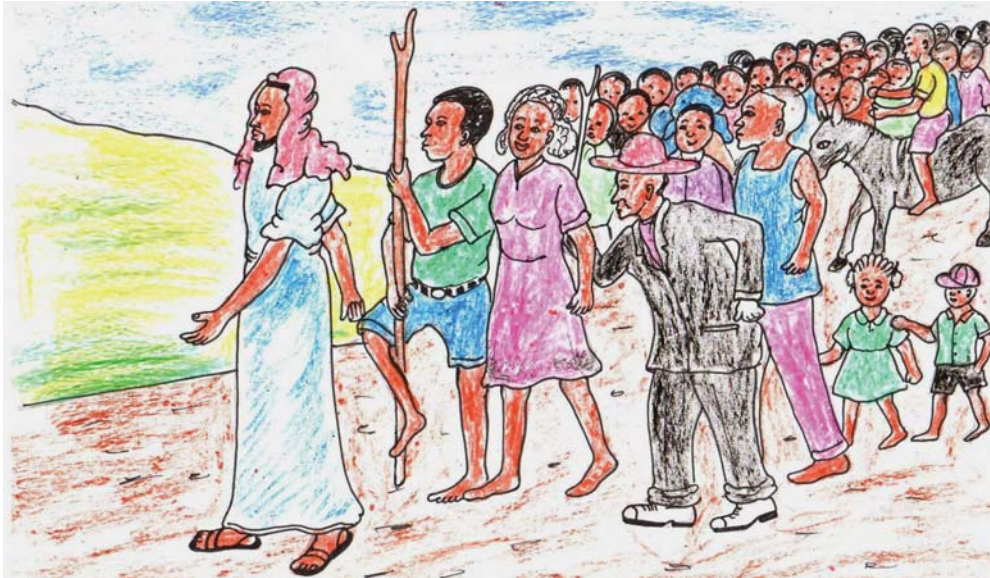
Yiesû akûringa îria rîa Gariiri (rîa rîetagwa îria rîa 'Tiberiasi'), antû baingî mûno ibamûthingatare.

Beendaga kwona biama bira aaringaga ta kworia aayie.

Yiesû n'eetire antû baingî bamûthiingata.

Antû i baamenyire Yiesû i mwana wa Ngai.

Ntugû îmwê Yiesû akûthi abatiga, antû i batwere matarû baathi bwa Kaperinaumu kûmûceria noogo. Baathiingataga Yiesû wa naara aathiyaga.

Antû bathingatĩte Yiesû

Biûria

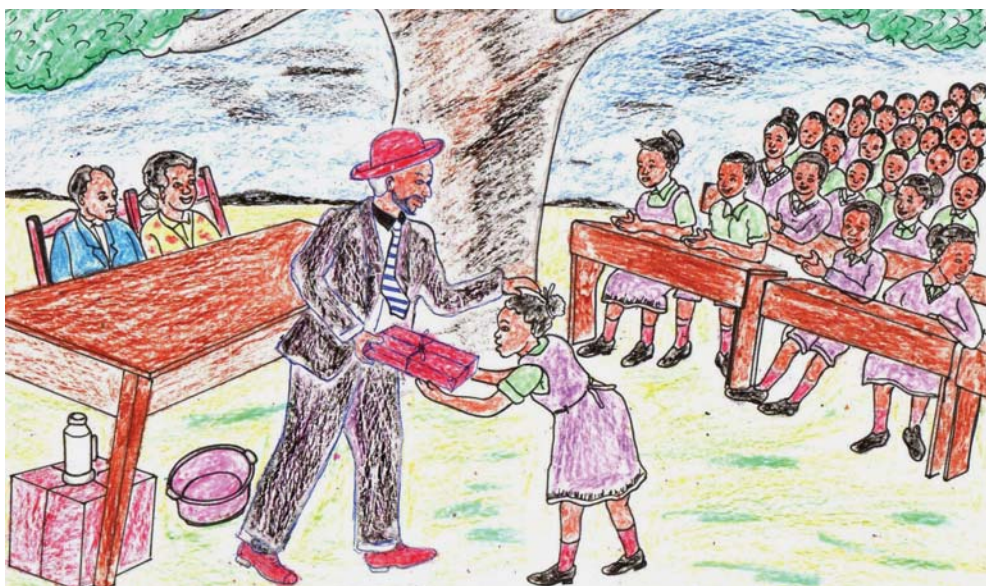
1. Iria rĩa Garirii rĩetagna _____.
(Tiberiasi, Jorondani)
2. Antû batwere ĩtarũ baathi gũceria
Yiesũ _____. (Njerucaremu, Kaperinaumu)
3. Yiesũ aringaga biama bia _____.
(Kwoorania, kũũraga)
4. _____ n'ooragia aayie.
5. Antû bathingataga Yiesũ n'ũntũ bwa _____
bira aariingaga.

11

GÎCUNCÎ GÎA ÎKÛMI NA KÎMWE

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: **Magwega ma Ûkîrîstû**

A. Ngerekano ya magiita mara Ngai aingagia irîikanîro biake

Kaana gakînenkerwa kîegwa

Mûthoni ataakûrûkaga cukuru bwega. Ntugû îmwê îthe amwira akamûgûrîra iratû bia ngooci akûrûka kîgerio bwega. Mûthoni aathikîirie aarimû na athooma mûno.

Akûrûtha kîgerio agwatire Magana mataano kwa mathanthatû na aathi namba ya cîîrî.

Ntugû ya kwinga cukuru, îthe n'amwere iratû

bira aamwîrîite. Îthe wa Mûthoni n’aingirie wîrane bwake.

Îburaimû na mûka wake Sara bataarî na kaana. I baroombire Ngai. Ngai n’abaeere wîrane abeera akabaneenkera kaana ga kaîyî. Ngai n’aingiirie wîrane bwake nabo na baagîa na kaana ga kaîyî getagwa Icaka. Ngai n’aingagia wîrane bwake kîrî antû. I tûbatîrue kwingagia wîrane bwetû na bara bangî.

B. Wîtgîrîka

Kaana karîthîitie karî na nguo i nthiru

Kîrema wa M’tamwenda n’arateete cukuru warua aathi kwandîkwa gûtwîra ng’ombe Mîtûngûû.

Akûthi oonire thîina ya katheti na nyenje. Akwîgua yûûra mûno na nguo ikûthira abaanga kwînûka.

M'tamwenda akwîgua Kîrema n'akûthîina arathiire amûceria, amûgûrîra nguo, iraatû na irio beenûka na amûcookia cukuru.

Aciaari barî kîao kîrî aana bao.

Mwana Ndemî

Yiesûn'eere arutwa bake rûgono rwa muntû ûmwe waarî na nthaka cîrî. Ûra mûniini auga agaîrwe into biake bionthe n'îthe.

Auma mûcîi aathi kûraaya mûno.

Enyaangia into bibu bionthe. Biathira anyamaara mûno. Nguo ciake ciathira atwîika nkîa mûkeû.

Yûûra rîamwataata bwega.

Rîru oona nabîtiirie na acooka mûcîi kîrî îthe.

Îthe n'akenire mûno akwona nthaka yake.

Îthe amûrekera na amwîtgîîria gucooka mûcîi arî na gîkeno kîinene mûno.

Ngai n'akenaga rîra twarekera na twetîgîîria bara bangî.

Biûria

1. Nkarekagîra na _____ bara bangî.
2. Andîka mariîtwa ma antû bara urekerete na wetîgîîria.

C. Wîtîgîka

Muntû mwîtîgua n'agaigaga wîrane rîonthe.
Ngai n'we atûteethagia kwaiga wîrane.

Tene i kwarî na muntû ûmwe aarî na nthaka ciîrî.
Eeta nthaka îra yaarî nkûrû rûkîîrî amwîra athi
mûndaani. Mûthaka ûyu amwîra “arî ntikwenda”,
îndî nyumaani athi mûndaani.

Îthe athi kîrî mûthaka ûra mûniini amwira wa bûra
eerîite ûra mûkûrû. Etîgîîria kûthi indi nyumaani
ataathi.

N'ûrîkû wa babu barî baîrî aarûthire bûra îthe
augîite?

Biûria

Twîtîgagia antû ikî?

D. Ûmma

I bwega kwaragia ûmma îgiita rîonthe.
Kaniini i kaana keega. I gatûmagwa i gina
ndukaani.

Kaana kaumiite kûgûra into ndukaani

Kaniini acokagîria gina matigarî ma mbia Monthe atakwitha imwe. Kaniini i mwana waragia ûmma.

Ngai n'endaga twaragia ûmma îgiita rîonthe ta Yiesû.

Muntû atibatîrue gûkaana rîra aarûtha mabîtia.

Biûria

1. Kaniini ateethagia gina na njîra irîkû?
2. Tûbatîrue kwaragia ûmma ta: _____

E. Kûrûûngama ûmmaani

Itûbatîrue kûrûthagîra bara bangî bûra twenda kinya tiigû tûrûthîrwa. Kûrûtha ûgu tûkîganaanagia antû bonthe i kûrûngama ûmmaani.

Muntû ûra ûrûngami ûmmaani atîbendagîra,
atiiyaga, atirwaga, na atirongoaga.

I kwarî na kaîyî Kamwe geetagwa Njosebu.
Njosebu n'aari na aruagina îkûmi na ûmwe.
Njosebu n'we waarî mûniini cwe. Îthe eetagwa
Njakubu.

Ntugû îmwe aruagina i batûmirwe n'îthe kûrîithia
ng'ondû. Njosebu eerwa athi akoone bûra
bakûrîithia. Aruagina bamûthûûra bamwendia kîrî
antû ageni kuuma Miciri.

Bataamûrûthîra ûmma.

Mwekûrû akîgaîra aana irio nganaano

I tûganeene twithe mbere ya Ngai, kwogu
itûbatîrue kûganaanagia antû bûmwe.

Biûria

1. Kûrûthîra antû bonthe bûmwe i kûrûngama

_____.

Ûntû bwa kûrûtha

Uga îroomba rîrî:

Ngai, ingûgûcookeria nkaatho n'ûntû bwa
kûmbenda na gûtûnenkera antû bara tûrî
nabo. Mwathani nteethia kwîgwatia gwegû na
kûrûngama ûmmaani rîonthe. Aameni.

12

GÎCUNCÎ GÎA ÎKÛMI NA BIÎRÎ

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: **Ûrutwa**

A. Kûringithua i thîina cia bara bari na moobatu

Kwambîiria

Kûrî na antû baingî bara barî na moobatu mwanya amwanya ntûûraani cietû.

Thooma: Mathayo 25:40

Karigû aayire cukuru ntugû îmwê akîrîraga. Aatindire amaami kîraciini na atathooma kana aandîka. Atathekania na arutwa bara bangî na muntû amûgwetaga agatua kûrîra.

Mûcoore wake atwîra karigû ibaareere ntugû ciîrî bataruga irio mûciî kwao.

Tûkwîra mwarimû, atwîra tûrûmie Karigû nkima na tûmûkundie ûcûrû.

Karigû akûbaa aakena na ambîiria kûthekania na bara bangî.

Ngai eendaga tûteethagia bara bangî barî na thîina. I bwega gûteethia bara barî na moobatu na njîra ya kûbarûmia irio, nguo, na ûtûûro. Tûteethie kinya bionje na ntindiri. Rira twateethia antû ta baba, i Ngai twîthagîrwa tûgîteethia.

I bwega kwenda antû bara bangî na kûbateethia.

Muntû arî na thîina akîromba

Biûria

1. Muntû akaaya kwenu atarî na nguo rî, ûkaarûtha ata?
2. Ibweka kwenda na _____ bara bangî. (kûruma, gûteethia)
3. Gweta bûra gûûmba gûteethia antû bara bionje na ntindiri_____.
4. Ikî ûntû Karigû aarîraga na ataguceetha na bara bangî?
5. Rîra twateethia bara baangî, i bûmwê na kûrutîra _____ Ngûgî. (mûcoore, nkoma, Ngai)

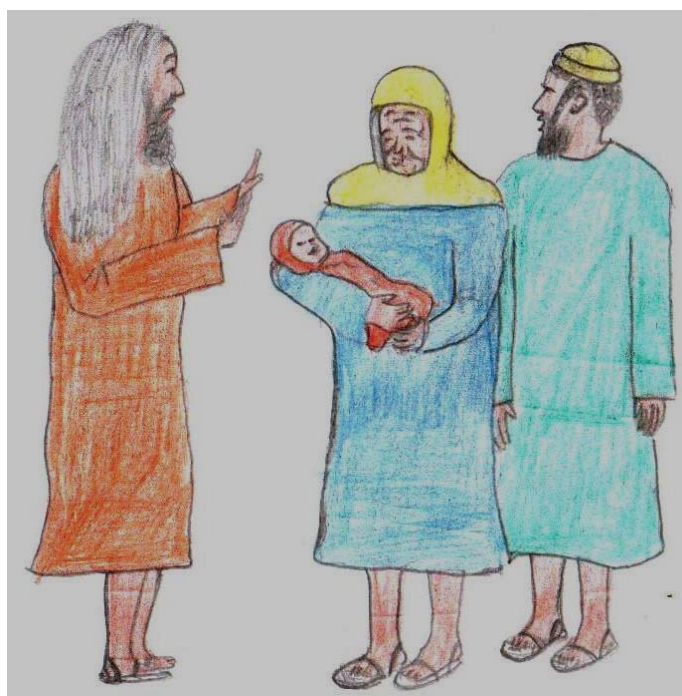
B. Mwekûrû gîtonga kuuma Cuneemu

Thooma: 2 Anene 4:8-17

Ntûûraani ya Suneemu i kwarî na mwekûrû ûmwe aarî gîtonga. Baatûûraga na mûrûme indî bataarî na kaana.

Îrisha muntû wa Ngai n'athiîte kûriûnga noogo, na bamûgwata ûgeni. Bamûrûmia irio na bamwonia kanyomba ga kûmaama.

Îrisha n'abeerire bagaciaara kaana ga kaîyî. Bateetîgagia n'ûntû mûrûm'we n'aarî agûkûra mûno. Ngai n'ateethirie mwekûrû ûyu na aaciaara kaana ga kaîyî.

Mûkûrû na mwekûrû barî na kaana na
Îrisha arî oogo

Biûria

1. Îrisha aariûngire ntûûraani ya _____.
2. Mwekûrû gitonga i bagwatire Îrisha _____.
3. I bwega kûgwataga antû bara ûtaiyî ûgeni na kûbarûmia _____.
4. Îrisha aabeerire bagaciaara kaana ga _____.
5. Mwekûrû wa Suneemu aarî _____.
(nkîa, ntigwa, gîtonga)

C. Bûra eetîgîri ba mbere baagaanaga into biao

Thooma: Ngûgî 4:32-37

I bwega kwendanaga na gûteethanagia na into bira tûrî nabio.

Athiingati ba Yiesû ba tene, i bendeene.
Batûûraga amwe na bagîteethanagia na into biao.

Bara baarî nabio bendiirie na bagana mbia na bara bataarî. Ngai akenaga rîra twagaana into bietû na antû bara bangî. I bwega gûteethia acoore betû na irio, tûramu, nguo, rura, raba na biingî.

Mûkûrû na mwekûrû barî na kaana na
Îrisha arî oogo

Biûria

1. Nkeendaga na gûteethia_____ bara bangî. (antû, maiga)
2. Akîrîstû ba tene i _____ bara bangi. (ibameneete, bendeete)
3. Ngai n'endaga t_ _t_ _th_a bara bangî.
4. I bwega _____ bara barî na mathîîna. (Kûrombera, kûthekeera)
5. Bionje, nkîa, na ntigwa bonthe n'antû ba _____.

D. Bûra antû ba tene baagaanaga into biao barî amwe

I bwega kwendanaga na gûteethanagia na atûûri betû. Antû ba tene batûûraga bendeene ta muntû na mûruagina.

I bagwataga ageni ûgeni kwao, bakabarûmia biakûrîa na ûraaro.

Baarutaga ngûgî barî amwe na bakarutana twana twao mantû mega.

Bara baarî na into biingî baagaanaga na bara bataarî nabio.

Gûteethania gûkû i gwatûmaga antû batûûrania bwega.

Ngai eendaga tûkaraga na kûgaana into bietû na bara batarî nabio.

Antû bakîruta ngûgî barî amwe

E. Wîra ya ikuundi bia wîpeeyana

Kûrî na nîra inyingî cia gûteethia bara barî na mathîina mwanya mwanya.

Kûrî na ikuundi bia wîpeeyana bira biteethagia antû. I binenkagîra antû irio, nguo, rûûyî rûtheru, na kûbaakîra nyomba.

I bimenyagîra aayie, bionje, twaana twa nkîa, na bara bathaamîitue miciî yao i ndûa.

Bimwe bia ikuundi bia wîpeeyana i ta:

- makanica
- mûtharaba û mûtuune
- Plan Kenya
- C C F
- C F C A
- N C CK
- C B O
- Compassion

Ikuundi bibi i birutaga wîra îmbega ya gûteethia bara barî na moobatu.

Biûria

1. Gweta bûra ikuundi bia wîpeeyana biteethagia antû nabu.
2. N'antû barîkû babatîîrue gûteethua?
3. Gweta ikuundi bimwe bia wîpeeyana.

13

GÎCUNCÎ KÎA ÎKÛMI NA BITHATÛ

KÎONGO GÎA KÎTHOOMO: Thigûnkû ya gûkua na kûriûka kwa Yiesû

A. Ûmenyeeri bwa Yiesû kîri bara barî na ûbatu

Kwambîiria

Ngai n'endaga tûmenyeera bara barî na ûbatu.
Yiesû n'amenyagîra bara baarî na moobatu
mwanya mwanya.

i) Ntûngi

Ntûngi i muntû ûra atoonaga. Meetho methagîrwa
marî maûru.

Itûganeene twithe mbere ya Ngai, kwogu
itûbatîrue kûganaanagia antû bûmwe.

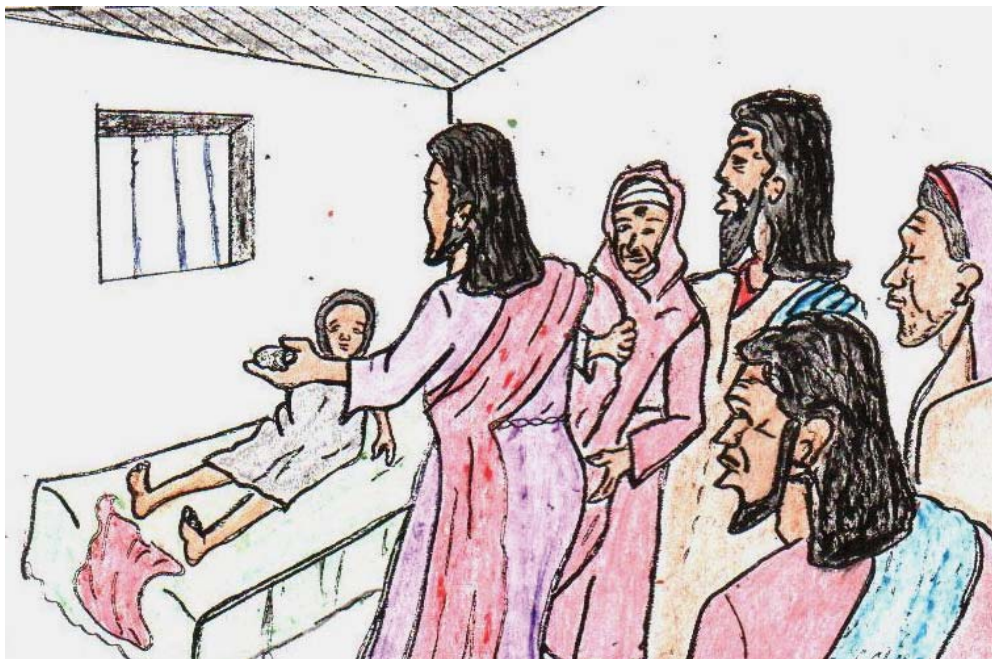
Biûria

1. Kûrûthîra antû bonthe bûmwe i kûrûngama

_____.

2. Uga îroomba rîrî:

Ngai, ingûgûcookeria nkaatho n'ûntû bwa
antû bara tûrî nabo. Mwathani nteethia
kûrûngama ûmmaani nabo. Amenî.

Yiesû akîroombera kaarî ka Njairû karî gakuû

Ntugû îmwê mûkûrû ûmwê eetagwa Njairû
n'athire kwona Yiesû n'ûntû bwa kaarî gaake
gakwaayua.

Yiesû n'egiirue kîao aathi wake nyomba eethîra
kaarî gaku gagûkua na antû bakîrîraga.

Yiesû n'agwatire kaarî na njara na akeera
"Ûkîîra" na gaûkîîra. Yiesû auge kaneenkerwe irio
karîe. Yiesû n'aarî na inya ya kûriûkia akuû.

Bûra nkaarûtha

Nkarombagîra bara bakwîrîitwe n'endwa bao.

Biûria

1. Yiesû ariûkiirie kaarî ka _____.
2. _____ n'aarî na inya ya kûriûkia akuû.

Îno i ntûngi îgwetwe mûtî i kaana

Antû bara batoonaga batiûmbaga kûruta ngûgî
cionthe cia gwîteethia mûtûrîreeni wao bwega.
I tûbateerie gûteethagia antû bara batakwona na
njîra mwanya mwanya ta:

- kûbateethia gûkerania barabara

- gûtara mbia
- kûrîma mûûnda
- kûruga irio
- kûbatoongoreeria
- kûboonia ara bagaakara nthî.

I kwarî muntû eetagwa Batimaayo na aarî ntûngi. Ntugû imwe n'egiirue Yiesû akûrûkîite arî rûteere rwa njîra. Ambîiria kuugîiria Yiesû akîmwîraga "Yiesû mboria." Yiesû n'we amwigua kîao amworia na Batimaayo amûthingata akeneete.

Tûcookagîrieni Ngai nkaatho n'ûntû bwa gûtwa meetho. Ngai n'endaga tûteethagîiria ntûngi.

Antû bara bagwatagwa i mûtigiri boonaga thîina mûno. Bagaigagwa bantû aago mwanya gataaria na antû bara bangî. Beekagîirwa nkima gîcereeni na bakaneenkeerua na kamûtî karî mpang'a.

ii) Antû bara baarî na mûtigiri

Ntugû imwe antû îkûmi ba mûtigiri i bathiire kîrî Yiesû abooria. Bakworua baathi, ûmwe acooka kîrî Yiesû gûcookia nkaatho. Yiesû amûûria "bûkûrî îkûmi, bara bangî keenda barîkû?"

Ngai n'endaga tûteethia antû bara baayie.

Bûra nkaarûthaga

- nkamenyagîira antû bara baayie
- nkabaroombagîira
- ngacookagîria Ngai nkaatho n'ûntû bwa Kûûmenyeera.

Biûria

1. Yiesû ooriirie antû bagana ba mûtigiri?
2. I bagana bacookiirie nkatho? _____

iii) Kaaî ka Njairû

Thooma: Ruka 8:40-56

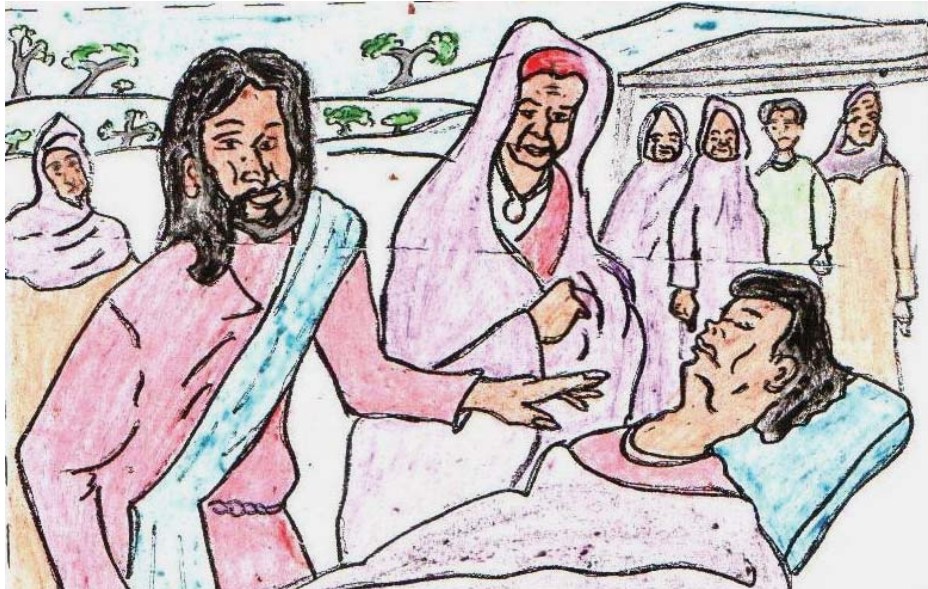
Tûtikakuîte enaga rîra ûmwe weetû aakua. Muntû antû i bamakaga na bakarîra mûno. Antû i bathiiyaga mûciî ûyu bakababooreria na kûbarombera.

Biûria

1. Yiesû ariûkiirie kaaî ka _____.
2. _____ n'aarî na inya ya kûriûkia akuû.

iv) Mûka ntigwa kuuma Naini

Mûka ntigwa n'ûra mwene akwiire aatigwa wenka. Rîra muntû akuîrîitwe n'egagua arî na kwîthikîira mûno. Antû ibathiiyaga wake kûmûkirakiria.

Yiesû akîriûkia nthaka îra yakuîte

Îgiita rîmwe Yiesû n'akûrûkîrîite taûni yeetagwa Naini.

Eethîra mûthaka wa ntigwa îmwê akuîte. N'we aarî kaana gake goonka.

Yiesû akwona antû bakîrîra bakamatîite îtaratî bathîite kûmûthika n'abegiirue kîao mûno. Aringithia îtaratî eera mûthaka "ûka!" na mûthaka aûka na Yiesû amûneenkanîra kîrî gina.

Bûra nkaarûtha

Yiesû arî na inya ya kûriûkia akuû.

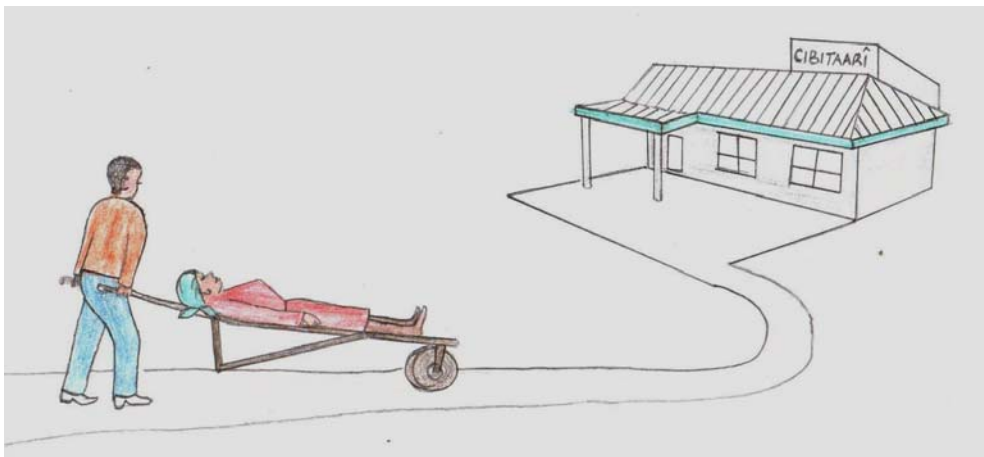
- nkamenyeera bara bangî
- nkabarombagîra
- ngacookeria Ngai nkaatho n'ûntû bwa inya ya Yiesû.

Biûria

1. I taûni îrîkû Yiesû aakûrûkîrîite?
2. Mwekûrû ntigwa aarî na aana bagana?

B. Wîru bwa kûmenyeera bara bangî

Thooma: Ngûgî 3:1-6

Mwekûrû atindîkîitwe na nthigû airîitwe cibitaarî

I tûbatîîrûe gûteethia antû bara bakwenda
ûteethio ta nkîa, aayîe, na bara bakûrû.

Petûrû na Njoana baarî athingati ba Yiesû.

I booriirie muntû aarî kîonje.

Bamûrombeere riîtwaani rîa Yiesû ambîîria kûthi.

Ngai n'endaga tûmenyeera bara bangî.

Ngûgî ya kûruta

Ina rwîmbo rûrû:

“Petûrû na Njoana bakîthi kûromba, kîonje gîakari mûrangooni”

Bûra nkaarûtha

- nkamenyeera bara bangî.
- nkarombagîra bara barî na ûbatu.

Biûria

1. Gweta antû bara bakwenda ûteethio bwetû.
2. Petûrû na _____ i booriirie kîonje kîra kîarî mûrangooni wa Kanica.

— |

| —

— |

| —

**Kîthoomo Kîa
Ndiini ya Gĩkîristũ
Îbuku Rîa Mûrutwa Kîraci kîa Bîrî**

**ISBN: 9966-00-220-0
Published by BTL (E.A.)
P.O. Box 44456 Nairobi, Kenya**